C-15-8

Arm. 73 | Pres. V | C. 5 | Nº 10

Los Paquetaires.

Acte segon

R. 316166

Ms. 299/2

Acte segon

La mateixa decoració. Molta gent en escena. En la hermita un centinella del resguard que no deixa entrar á ningú.

=

Música

=

Escena 1ª

Venedors y venedoras

=

Coro = Tot se dona tot se dona
à meytat de lo que val
aqui hi ha avellana bona
cochs dels fins, esclop com caps

—

tot se dona tot se dona
acudiu tots à firaus
ni tant bò ni tant barato
ja may mes podrèu compràr.

—

Als bons elastichs
al rich pinyó,
eynas trempadas
als bons esclops.
Cocas mancadas
resolis bons

bona avellana
còchs dels millors

–

Venin trien barato
cuytén, no us descuideu,
que ganga com aquesta
may mes la trobaréu

–

Escena 2ª
Dits Sargento y Pere
(com seguint conversa)

Recitat.

═

Pere = No m' acabo de convencer
que siga la Rosetona

qui l' recado os ha enviat.
Afrontá aixis la deshonra
una nena tant pulida,
tant modesta y candorosa

Sar = Mirensi padri vos sent vell
no coneixéu á las donas

Pe = Y quin objecte duria?

Sar = Que ó pensén que pocas cosas
h' fá fé l' afany de cuartos
per ferse faldillas novas
ó gipó - -

Pe = Y qui h' hi daria?

Sarg = Ja fá temps que 'h papers portan
que al que descubreixi un frau
la tersera part li dónan

Per = Fuig, babau! y que sab ella

la pobreta!

Sarg = Si las donas
fins saben lo diable hont jeu.

Pere = No pas ella.

Sarg Totas, totas
Mirèu que las conèch

Pe = Ella,
no.

Sarg = No cal que hi donguéu voltas.
qui ella ha fet veni à Vallcebre
à portaus aquesta nova.

Per = Deu meu! Deu meu! Es possible?
jo que la creya tant bona

Sar = No os hi encaparrèu, padri
es lo pago que ellas donan

Pe = Y à n' en Joan, que li faran?

Sarg = En Jan una pena grossa
mereix; si no haber estat éll
que defenia la porta,
no sens escapaba 'l fran;
y axó ya veyén que 's cosa
que habent perdut l'apressió
lo gobern l'hi tindrá en compte
y després, l'haber fet armas
contra nosaltres

Pe = Be, escolta,
que no 's podria arreglar?
No hos ha fet pas tant gran cosa
per un tret.

Sarg = Y si 'n toca un--

Pe = Be, que 't diré jo? Si 'l toca-
nosaltres ja hi estém fets

á tiros.

Sarg = Gracias.

(rient)

Pe = Be, home

Mare de Deu! Vullte dir
que ho podrian deixá corre
un cop que Deu ha permés
que no hi hagués cap desconte
fesho.

Sar = Aixó plá, no pot esser,
hi han ordres molt rigurosas
qu' obligats estém nosaltres
á cumplir si us plau per forsa.
Cap á la Seo l' hem de dú
lo mes tart dintre d' un hora
y alli 'l jutje que li apliqui

la lley, que ja será bona.

Pe = Mi-ca que diu un adagi
que tirant massa la corda...
y qui tot ho vol...

Sar = Be, bé,
cal que passi la vergonya
de venir prés á la Seo.
Sent alli, si te personas...
ó pessetas qu' es igual,
pot ser s' arregli la cosa
Vaja, padrí, conservemos;
me 'n vaig á avisá la tropa
que s' arreglin per marxár
que la jornada no es poca.

(anantsen)

Per = Adeu, Ton,

Sar = Adeu siau.
y no os infunden. (Pobre home.)

=

Escena 3ª
Pere

=

Pere = Que jo no m'hi infundi, diu
si no m' puch treure del cap
qu' hagi obrat la Rossetona
d' aquesta mena. Ella tant-
bona sé espia... y de qui?
D'en Jan? no pot esser, cá!
si fins crech que s' estimaban!
Per forsa que an aquet ball
deu ballarhi algun dimoni

ó diable

(sempentse)

¡Deu nos en guard!
Es precis sortir de dubtes:
vaig à cercarla al instant
y entre'ls dos potsé aclarim
aquest enredo, qui sab?
Rosetona!

(cridant à la porta)

Rosetona,
fès la mercé de baixar.
Més m' estim parlarli aquí
qu' allà dintre del hostal.

=

Escena 4.ª
Rosetona y Pere.

=

Ros = Me han cridat pare?

Pe = Si, vina;

contestem ab veritat

ó que hi ha de cert, Rosetona

ab lo que t'ha dit en Joan?

Ros = (Ab molt sentiment)

Ay pare! m'han de permetre

que aquest nom vos donga

Pe = (enternit)

Sabs

que t'estimo com á filla

encar que no ho sigas pas,

y conto que encara ets digna

de que jo t donga un nom tal.

Ros = Ne som digne, pare

(ab molta altivesa.)

Pe = Digas

Ros = Diy que ma desditxa es tal
que no se com referirla
quand aqui m' varen portar
venia tota joyosa
pues me pensaba trobâhi
una tendre germaneta,
ab cual amor, aminvar
podria jo de ma vida
las desventuras y afanys
al principi prou ho era,
y jo l' hi sentia grat
de la mes petita cosa
que per mi feu; ¡ Era tant
ditxosa ab aquell carinyo
que no habia trobat may.

Una paraula amorosa
m' omplia 'l cor de goig tal
que à borbolls sentintne d' ell
los ulls m' anaba anegant
fent rodolàs d' alegria
llagrimetas cara avall.
Avuy..., com se n' es cambiada
ma sort!

Pe = Com es? y que ho fa?

Ros = Vaig à dirvos una cosa
que no os habia dit may,
fà un quant temps que 'ls paquetaires
fan parada aqui al hostal
cuand passan, y com jo sempre
som la qu' aprio 'l menjar
tots me deyan ximplerias -

vaja, res, plagositats.—
paranlas per fé gatzara—
fins qu'un dia m' diu en Jan
que m' volia. Jo al principi
no n' feya gota de cas,
perque 'ls homens... mes com éll
es un minyó tant formal,
va ser perfidiós... y al últim
com que m' agradaba tant,
lo vaig creurer. y aquell dia
paraula nos varem donar
que seriam l'un del altre
¡pobre de mi! Curts instants
ha durat la ditxa mia:
sembla que l'esprit del mal
contra mi des la naixensa

rigurós s' es conjurat
La Maria... sembla un somni,
ella que m' aymaba tant
des d' aquell dia es un altre,
no m' parla sino ab reganys,
y fins sembla li faig nosa.
Pare, m' heu de perdonar,
mes penso que la Maria
s' es agradada de 'n Jan
y 'l fet d' aquet demati
tant solsament d' aixó naix.

Pe = Mes aixó d' avisá al guardas
es mal fet.

Ros = Qui lo ha avisat?

Pe = Tú.

Ros = Yo?

Pe = Si, nena; aixis ho dihuen

Ros = Jo? Jesus! Deu me 'n reguard!
¿Volen que de tal vilesa
puga jo may ser capás?

Pe = Doncks ells ho dihuen.

Ros = Mentida.
Podén dir que tot es fals
Jesus Maria Joseph!
Quina infamia!

Pe = (Desconcertat.)
Aném á pams
que jo ja no se 'l que 'm dic
y aviat no sabré 'l que faig.
¿Tu dius que no has estat?

Ros = No.

Pe = Doncks qui dimoni será?

Ros = La Maria.

Per = Calla, calla,

la Maria es incapás
d' acció tant lletja. No busquis,
després qu' hauràs fet lo mal,
fer recaurer las sospitas
sobre un altre.

Ros = ¡ Per Deu sant!

(Desesperada)

¿ Es dir que m' creyéu culpable
de tal malesa? Pels claus
de la creu! no m' suposéu
autora d' un crim tant baix.
¿ Com ho tinch de fer senyor
per poguerho demostrar
ma ignocencia?

Pe = Rosetona,
tot lo qu' aquí está passant
me tè confós, m' atribula,
y no sé ja ahont tinch lo cap.
Vaig á buscá á la Maria;
á veure si poso en clar
lo que passa, que desitjo
sortir ja d' aquet afany,
y pobre de la que siga
qu' haja mogut tal fracás,
que 'l menyspreu de tot lo mon
recaurá sobre 'l seu cap

Ros = Amén, pare, y s'hi ha un cel,
ma ignocencia ha de mostrar.

(Pere entra al hostal.)

=

Escena 5.ª
Rosetona.

=

Música.

=

Rose = Ay de mi! malhaurada!
sola en lo mon;
no hi há qui à ma gran pena
donga consol
fins ell ingrat! m'acusa
ab fer rigor
fins ell, ¡ingrat destrossa
¡mon pobre cor!

=

Ay del meu cor!

La pau ja te perduda
ja es fret y mort.

=

Sort terrible y desditxada!
tant rigurós es mon fat,
que ma ditxa tant somiada
en un moment m' ha robat

—

Pobre de mi!
tant sols conhort
à má grén desventura
pot dar la mort.

=

que s' es fet ma ventura?
¡com s' es fugida
per no tornar!

Desd' avuy la amargura
ma trista vida
consumirá.
que s' es fet aquells dias,
quals recordos matan,
de goig content?
ay! que mas alegrias
vuy m' arrebatan
ab fer torment
—
¡pobre de mi!
tant dols conhort
á ma gran desventura
pot dar la mort.

=

Escena 6ª

Maria Rosetona

=

Recitat

=

(Rosetona després del cant queda arrimada ab un arbre plorant ab desconsol. Maria al sortir del hostal la veu y queda mirantla.)

Ma = Pobre Rosetona, m' pesa
veurer lo qu' està patint,
Si yo podia allunyarla.-
si ella se n' anés d' aquí,
ell d' aquet modo crewria

qu' es veritat que lo ha trahit
y la olvidaria prompte;
y alleshoras... posém fil
á l' agulla... si surt bé...
per tots será millor; fins
per ella; perque en compensa
de tot lo qu' haurá patit,
prometho ferli un bon dot
proberntho.

(dirigintse á ella)

Que fas aqui?

Ros = Aqui, lasseta, demano
á Deu, entre grens suspirs,
qu' acabi prompte ma vida
perque acabi mon patir

Mar = Pero es veritat, Rosetona,

que al resguard has dat avis?

Ros = Y tú també ho creus?

Ma = Yo... neno...

sento que tothom ho diu.

Ros = No ho creu tothom no Maria

(ab intenció)

No falta qui dins son pit

la culebra dels remors

dihent això deu sentir

Deu l'hi perdó à qui es causa

de que jo pateixi aixis

(Ab tristesa)

Ma = Yo fos de tú, deixaria

qu' això s' anés esbarjint

y me n' aniria à passar

dos ó tres mesos à Vich.

Sabs que 'l padrí hi te parents;
donchs me n' aniria allí
Ros = (Interrumpintla.)
Maria, m' estranya molt
de que tu m' parlis aixís.
vols que veyent que ma fama
y mon nom corren perills,
fassi 'l disbarat que m' indicas
d' abandoná aqueix país,
donant per sa calumniada
ab ma ausencia un nou motiu!
No, Maria.
Ma = Jo, filleta...
(insistint.)
Ros = No, no.
Ma = Sols per ton bé ho dich

Ros = Per mon bé?

(Mirant de fit á fit si María)

Ma = Si per ton be..... (confosa)

Ros = Per mon bé?

Ma = Si, perque aqui
tothom t' acusa

(baixant lo cap.)

Ros = María,

(ab un arranch)

per Deu, no m' parlis aixis

Ma = De quin modo haig de parlarte?

Ros = que tothom m' acusa dius?
No, María, no es tothom,
busca en lo fons de ton pit
y allí, causante gran pena,
veurás una veu que diu;

Tú que sabs tant sa ignocencia,
perque la deixes patir?

Ma = Com s' entent? acas suposas-
esplicat tot dessegrit.

Ros = Quin mal te som fet, Maria,
perque tú m' paguis així?

Ma = Esplicat.

Ros = No cal que ho fassa,
massa sabs tú 'l que vull dir.

Ma = Ave Maria Purissima!
un cas semblant may s'es vist
que jo sé... Es dir que tú,
després d' un modo vil
has obrat, encara acusas
à la que t' ha protejit
fins avuy? Es dir que jo.

sens coneixer lo perill
dintre ma casa tenia
una vibra, un escorpi,
que ab la ingratitut mes negra
mirantme de fit à fit,
pagar mon amor debia
llensantme traidor veri.
Passa al instant de ma porta
lo llindar, y may mes dins
per res d'aquet mon t'hi atansis
que fins enuig y fatich
me causa ara ta presencia!
Vesten! anut prompte d'aqui
Ros = Maria, per Deu que veu
lo que totas dos patim,
pensa que d'una mala obra

surten desditxats à milo!

(suplicant)

No mi deixis en la orfanesa,
segueix sent com fins aquí
per mi una bona germana
la sola que en lo mon tinch.
Y Deu que en lo cor llegeix
com si fos un llibre escrit,
veyent que del mal t'apartas
te dará bens infinits

(vá aumentant son sentiment
fins acabar la relació agenollada
á sos peus.)

Ma = (Si amayno mi perdo - No, no
(Resolta)
Aixecat y surt d'aquí.

ja que en ta vil impostura
continuas persistint.

Ros = Maria —

Ma = Ni una paraula.

Ros = Ah!

Ma = Lo qu'he dit está dit.

(Rosetona plena de dolor se
deixa caurer en un
sitial.)

=

Música.

=

Ma = De la comarca
ont en mal hora
nossa trovadora

sens lley ni fré;
deixa la casa
que profanabas,
qu' etmatsinabas
ab ton alé.

Ros = Calla, Maria
lo que no pensas,
pus tals ofensas
ni tu las crèus:
no desatenguis
à una germana
qu' amor demana
posta à tos peus.

=

Ma = No, no, no, no
qui de tal modo s' porta

no esperi 'l meu perdó

—

Ros = A ferme desolitxada
te impulsa un gran furor,
No 't mostris despiadada,
no m' neguis ton amor

=

Mar = No, no, no, no,
qui de tal modo 's porta
no esperi 'l meu perdó

=

Ros = Fort terrible que m' condemnas
á un martiri tant cruel,
pren d' un cop ma trista vida
fes qu' acabi aquet torment

—

Germaneta reflexiona

(suplicant)

Ma = Rosetona ja es en và
fora prompte tal ponsonya
Ros = La vergonya m' matará.
Ma = De la comarca
surt en mal hora
mossa traidora
sens lley ni fé
deixa la casa
que profanabas
qu' et matsinabas
ab ton alé.

—

Ros = De la comarca
vuy en mal hora

com á traidora
me 'n fas anar,
mes ma ignocencia
cregas, Maria,
brillará un dia
y t' confondrás.

=

Escena 7ª
Ditas, Pere.

=

Pere = Pobre Rosetona!
pues ningú t' ampara
tens aquí á ton pare
que no 't deixará;
si tens com espero

neta la conciencia,
prompte ta inocencia
pura brillará.

=

Ros = Sols en vos mon pare espero
Pe = (abrassantla.)
Vina, filla del meu cor
Ros = Ma ignocencia feuli veurer
Pe = La veuràs, si Deu ho vol.
Ma = Mireus Pere que us enganya.
Pe = Ignocenta la crech jo!
Ma = Es culpable, jo os ho fio.
Pe = Fuig d'aqui, que no tens cor

=

Ros = Verge de la ajuda
que mon cor veyéu

en mas desventuras
no m' abandonén

Pe = Si ven sa ignocencia
com Deu no permet
que de un cop se calmi
son torment tant fer.

Mar = Sento dins mas venas
correr plom bullent
La vergonya m' mata
tot fent lo cor ferm.

=

Parlat.

=

Pere = Que mostresses tal duresa
may hauria dit, Maria-

que t'ha fet la pobretona
que t'ha fet la pobre filla
per tractarla d'aquet modo
Ma = ¿Que m'ha fet? dihem?
Pe = Si, digas.
Ma = A mi, res; Mes lo que ha fet
es una acció tant indigna
que totlerar mes no puch
que á casa meva s'estiga.
Pe = Y com probas que ha estat ella
Ma = ¿com ho probo? Si volia
probarho, mil probas tinch
mes, que'n treuria de dirlas?
Ros = No; dona, no'n callis cap
no las callis; cuyta, digalas.
si vols ... Mes, no hi ha cuydado,

no dirá ni la mes mínima

Pe = Vaja, dona, ella t' empeny-
si, tens probas jo pots dirlas.

Ma = Y atrevirse á suposar
que pot ser jo... tal malicia
no l' hi perdono. No puch
treure m' ho del cap.

Ros = Maria...

(airada y agafantla per
la mà.)

Miram be de fit á fit
No t' avergonyeixis, miram
creus que jo siga culpable?

Ma = Yo?

(confosa)

Ro = Digam.

Ma = Yo t diré....

Ros = Digam.

Ma = Com tothom aqui t'acusa

Ros = Y tú creus?

(ab intenció)

Mar = Yo... prou voldria

no creurer.

Ros = ¿ Pero tú ho creus?

Mar = Yo crech que no es pas mentida

Ros = Y tú no sabs qui es la causa

de que avuy siga jo victima?

No ho sabs? Maria, respon!

Ma = Yo no.

Ros = Vés, que may hauria

dit que fos una germana

capás de tanta perfidia

tu sola m' has fet lo mal
tú que procuras ma ruina;
y es inútil que tu ho neguis
pus per tas galtas s' enfila
per desmentir tas paraulas
lo rojós de la mentida.

Ma = que no la sentiu, padrí?

Ros = qui comet una acció indigne
dintre son pit sent remordi
que desde aquell instant arriba
y com los remordis son foch
qu' à l' ànima carbonisan:
per càstich del criminal.
Deu en sa eterna justicia
ha permés que d' aquell foch
surtin à lluhi las guspiras,

fent que las accions dolentas
portém en la cara escritas
Mòstrala com jo la mostro
y la que inocenta sia
se veurá: que la ignocencia
sols mostrarse necessita.

Ma = Prou la sento, y m' fá envidia
sentirla parlar tant bé.

Ros = Desprès que t' som fet Maria
perque tu ab aquet afany
vulgas destruir ma ditxa.
Si per gelos impulsada
has obrat d'eix modo, digan,
d'en Jan no m' recordaré
mes qu' aixó m' costi la vida.
Maria que t' ho demano

ja per la Verge Santissima
ajudam á desvaneixe
la acusació tant inicua
qu' ara pesa sobre meu!
Demá tú pots tenir fillas
y si com me veig los veyas
que dirias? que dirias?

Pe = Vatje, vatje, tú ja ets bona,
cuyta, fes lo que t'indica.

Ma = Entra, que 't daré la roba
que ja la tinch amanida.

=

Escena 8ª

Rosetona - Pere.

=

Música.

Roso = Pobre de mi!

Pe. = No t' apuris,

vina filla meva, vina

que ton pare destruirá

la infamia de qu' ets la victima.

(entran al hostal.)

=

Escena 9.

Roch y paquetaire

=

Tots = Psit, Psit,

sense fressa

previnguemsi

quand lo treguin
sorprenèm
la partida del resguard,
y aquest vull aquet no vull
salvarèm al pobre Jan.

Roch = Que hi fà que per salvarlo
perdèm la vida
si ell es la flo y la nata
de la partida?
Si no 'l premiam
de ser braus
paquetaires
renegariam.

Coro = Sos hi pendrèm
lo salvarèm
que per salvar sa vida

tots morirém.

Roch = Ab cautela ho hem de fé
La sényal jo os donaré
mentrestant
pel voltant
escampéms,
previnguéms
Y quant l'hora sia dada
tots plegats y de bursada
al resguard atacarém
y al Janét libertarém.

—

Coro = Ho jurem
Psit psit
Mentrestant
pel voltant

etc etc. etc.

(van desapareixent.)

=

Recitat.

=

Escena 10

Roch, Pere y Rossetona

=

(que surten del hostal portant ella un farsellet de roba y la caputxa.)

Pere = No t' mostris entremygrada Rossetona, creu en Deu y ell no t' abandonará.

Roch = (La Rossetona... ve bé.)

(acostantshi y ab ironia.)

Si qu' es estrany que tos ulls
demostrin tant sentiment,
quand deurias estar alegre,
pero calla, ja ho entench
ja no trobo estrany las llágrimas
com que 'l cop no ha surtit bé

Pe = Calla, calla, no l' acusis
abans de saber -

Ros = Deixéu
que m' acusi: si tothóm
avuy faria lo mateix

Roch = Es que no tal solo t' acuso,
perque si no respectés
que 'ts dona, d'un cop de puny
aqui 't faria malbé.

Ros = No m' respectéu Roch, matexme
matéixme que m' faren plor.
Roch = Y tant que n' Jan t' estimaba
si fins á n' á mi mateix
tant encisat me tenias. -
Pe = Donchs pots estimarla, creu,
qu' es víctima.. la pobreta
d' una intriga del infern!
pobre filla meva!
Ros = Com?
(estranyat)
¡ filla vostra?
Pere = No mèu es:
mes com si ho fos me l' estimo,
perque es un angel del cel.
Ros = Pare!

Pe = En aquet mon pobreta!
en hora trista per cert,
vingué. Dés sos primers passos
que la sort la persegueix,
lo cálser de la amargura
fentli apurar per enter
Roch = Y d' ahont es?
Pe = Es de Ripoll.
Roch = ¿ De Ripoll?
(ab interès.)
Pere = Aixis ho crech,
perque à Ripoll vaig trobarla
fà setse anys.
Roch = Setse anys dihéu?
Pe = Si; per la creme.
Roch = (bo, calla!)

Pe = L' any trenta nou.

Roch = Com va sèr

que la trobessin? (Si fo-

Reyna Santa!)

Pe = (veyent sa turbació.)

Roch, que tens?

Roch = No tinch rés, espliquéus avi

per mor de Deu espliquéus.

Ros = que teniu, Roch.

Roch = Calla, nena

Ros = que per cas no us trobèu bé?

Roch = Deixa que 'l padrí ó espliqui

perque 'l cor m' está batent,

y 'l temor y la esperansa

estant en lluyta dins d' ell.

Ros = Es qu' esteu tot traspostat...

Roch = Roseta, deixa per Deu
qu' ara aquí 'l padrí s' espliqui.
Pe = L' afany que mostras no entench
mes m' esplicaré si vols.
Roch = No veyèu que sió afanyeus.
Pe = La vam trobá per la crema—
Roch = (riu) Si... y ahont
Pere = Ya t' ho diré.
Eram al temps de la guerra
y jo ja feya un quant temps
qu' anaba ab la carabina
ab los carlins, fins creyent
perque esclá, sense pensá
me creya de bona fé
defensá la religió,
la lley, la rahó y 'ls drets

d'aquell qu'era per nosaltres
lo llegitim y únich rey.
Despres vaig coneixe l'erro-
pues vegi que molts d'aquells
que á la guerra ns atiaban,
invocant lo nom de Deu,
no tenian en son cor
ni fé ni pietat, ni fré
y sols per vil egoisme
feyan matar tanta gent.
Que 'hi farsás sempre ns enganyan.
Mes lo dia que sabrém
coneixe que som uns tontos
y coneixe 'l que ns convé,
dirém als reys ¡á la porra!
Si us creyén teni algun dret

matenvos, mes ab nosaltres
desd' avuy no hi contén mes.

Rock = No surtin ara del cas
miren qu' estich impacient

Pere = Tens rahó; mes quant hi penso
gaire bé surto de test.
Com t' he dit jo per la facció
habia prés lo fusell,
y vaig trobarme en lo siti
de Ripoll; després de set
dias, en que 'ls defensors
se bateren de valent
hi entrárem... d' aquell dia
record guardarás llonch temps
Vileta un jorn tant aurada,
destruida per qu' ell flagell!

Dia vintivuit de Maig
ja 'l deuriás tenir present!
(Rock l' indica que seguesci)
Jo pots pensá 'ls vituperis
qu' entrant à n' allí varn fé.
Lo qui queya à nostres mans
home ò dona, jove ó vell
mutilat per mil feridas
llensaba son ay postrer....
y en lloch d' aplacar sas iras
las infamias que comet,
pega foch à la vileta —
y en un instant puja al cel
negra columna de fum
que lo dia entorbelleix
¡Las feras ó enterminian

al mirar lo cuadro aquell
mes no s' enterneix no l' home
que mes fera qu' ellas és.

Ros = Jesus Deu meu! fa feresa
sentir ---

Rock = Callo.

(à Roseta)

Continueu.

Pere = Encegat per la matansa
recorria aquells carrers
cercant una casa bona
ahont pogués entrá à saquej
quant dolsida per la llamas
ne cau una. Va esser Deu
que guiaba los mes passos!
Entro y lo primer que veig

en un recó d'una cambra
que l foch no hi havia prés
una dona morta en terra
sobre d'ella un angelet
una nena d'uns dos anys
buscant de sa mare l si
y despertantla afanyosa
perque mametas li des.
Al veure aquell cuadro, m' torbo
se m' erissan los cabells,
tots los honors de la guerra
desd' aquell moment comprench
avergonyit y confós
rebotà al diable l fusell
prench en brassos à la nena
y sento, jurant per Deu

per una vida exemplar
redimí ls delictes meus,
dono ton nom á l'orfaneta
y al meu costat vá creixent,
fentme olvidá ab sas caricias
de mon cor los remordís greu,
y avuy que sa ditxa veya....
Ay! Roch! Roch, jo no puch més.

(Cayent en sos brassos No s'han
posat totas las advertencias
perque l'autor confia ab lo
bon talent dels actors.)

Ros = ¡Pare!

Roch = Y no sabeu la casa?_
Si ahont vá passá aquet fets?

Pe = Era_

Roch = Ahont

Pe = Era...

Roch = Per Cristo.

Pe = Era al carrié de la neu.

Roch = ¡Senyor! senyor! Deume forsas!

à quina casa?

Pe = No ho sé.

No me 'n recordo

Roch = qu' era una

devant d' un carreronet?

Pe = No t' hi dit que no m' recordo

Ros = que os passa Roch?

Roch = Deixam fer,

parlem, padri. No hi hauria

alguna senyal que m' dés

llum?

Pe = Calla que pot de ser
que n' hi ha una

Rock = Será certo
(ab la major alegria)
ay que del meu cor no puch
reprimir ja lo batiments

Pere = En lo sé de la difunta
Gayre bé de sanch cobert
vaig veurehi una reliquia
y es aquet qu' ara mateix
porta al coll la Rosetona

Rock = A veure. Si, ja l conech,
es lo present d' esposallas
que à ta mare li vaig fer.

Ros = ¿ Es dir que sou?
(turbada y alegre.)

Roch = Si filleta,

ton pare!

Ros = Reyna del cel

pare!

Roch = filla del meu cor!

(abrassats)

Pe = Gracias, gracias Deu etern!

(cuadro.)

Ros = Pare,

Roch = Filleta! Es possible

qu' entre mos brassos te veig?

Pe = Y com se feu que no fosses

Roch = Si vaig caure presoné

à la entrada de la Vila

plè de feridas.

Pe = Bon Deu!

ditxosas, ditxosas guerras.

Roch = Mes val que no hi pensèm més
y sols pensèm en la ditxa
qu' avuy nos envia Deu.
D' aqui endevant fora penas.

Ros = Pare . . .

(à Roch com recordantli
sa situació.)

Roch = filla, que hi há?

(cayenthi.)

Jesus

rahó, ja no m' recordaba,
pero jo destruiré
la calumnia de que ets victima

Pe = Es à dir que no la creus
culpable, Roch?

(Ab alegria.)

Roch = (ab orgull.)

¿Culpable ella?

¿com volèu que puga ser

si es filla meva?

Ros = ¡Bon pare!

Pe = ¡Ay! alabat siga Deu!

=

Escena 11.

Dits y Bartomeu

=

Bar = (afligit.)

Roch, qu'es veritat que à n'en Jau

cap à la Seo se l'enduuen?

Roch = No se l'enduran...

Bar = Crequeu

que no es pas meva la culpa,
mes que siga yo la causa
qu' hajan vingut las disputas

Tot = Tú ets la causa?

Roch = Cuyta. esplicat.
(afanyós)

Bar = Pero som ignocent

Roch = Cuyta

Bar = Aquest matí, m' ha cridat
la Maria, y resolu[illegible]
m' ha dit, si fas lo que 't mano,
tens la meva má segura.

Ros = ¿ No ho veyeu?

Pe = Es cert?

Roch = Be, digas.

Bar = Yo, com veya qu' alló era una

mala acció, prou consejaba-
mes ella, punxa que punxa-

(al veurer la ràbia de Roch
y volguent disculparse)

Per xó, jo crech que no creya
fer cap mal.

Roch = Be, fora escusas.

Pe = Qui t'ha dit?

Bar = M'ha dit qu'anés
corrent com una marfuga
á Vallcebre á avisá 'l Don
que vingués, qu' aquí segura
una presa hi trobaria:
anyadintme, si 't pregunta
qui 't fa ~~f~~ venir... digas qu'es
la Rosetona.

Roch = ¡Vatua
nada mon!
(enfadat)

Bar = Jo crech que ho feya
per broma. Meś com resulta
qué han prés al pobre Janét,
y la conciencia m' acusa
d' haberhi contribuit...
venia, si no us enuja
á demanarvos perdó.
(agenollantse)

Roch = Alsat; que prou te disculpan
tas llágrimas y la pena
que en ton semblant se dibuixa.

Bar = Cuand sabrá que jo ho espiat
ella m' deixará á la lluna_

mes no m' fá res, al qu' es bo

Deu nostre senyó l' ajuda

Ros = Pobre Bortomeu!

(ab carinyo.)

Bart : ¿Oy, nena?

Per = fas bé, nen, sobre tot cuida

de no fer mal á ningú,

y no t mancará ventura,

Bart = ¿Oy qu' estém contents?

Roch = Si, nen,

que has destruit una calumnia

Bar = ¡Hi - veyém, me l' estimaba

Roch = Será teva.

(molt afirmat)

Ba = ¿Si?

(plorant y rient.)

Roch = quand vulgas,
d' algun modo ha de pagar
l' haberte fet tal injuria
y si no fos perqué —
(cremat)

Ros = ¡Pare!
Avuy qu' es jorn de ventura
no os mostreu irat ab ella;
l' estimarlo en sa disculpa,
y 'ls gelos fan fé unas cosas

Roch = De tos precho tindrá fortuna
tomén, ver á dirli qu' iria

Bar = ¿Yo?

Roch = Tu, si

Per = ¿Que teno?

Bar = ¡Vatua!

(gratantse l' cap.)

Ya ni puch tapar las orellas
estaria fet una furia

Roch = Potsé si qu' aquet te por

Bar = Tinch por de las sevas unglas.

Pe = Esperat, jo també vinch;
l' hi donaré una repulsa
y l' hi contarém la nova
que de goig ns atribula.

(Entran al hostal.)

=

Escena 12

Rosetona - Roch.

=

Roch = Filleta del meu cor!

Rose = Pare!

Roch = Fins impossible me sembla
que disfruti d'aquet plér
després de tants anys de penas

Ros = Y en Janet, que hi deurá dir?

Roch = que vols que hi diga? quant veja
qu' ets ma filla, aumentará
l'amor que per tú l'encega

Ros = Y si encara m' creu culpable?

Roch = L' hi probarém ta ignocencia

Ros = Deu ho fassa

Roch = Donchs l'estimas
molt?

Ros = L' estimo de tal veras
que si l seu amor me manca
encara m' creuré orfaneta.

Roch = Pobre Roseta: tindrás

la ditxa que tant alenas.

=

Escena 13.ª

Dits un Paquetaire

(surt apressurat del costat de la hermita.)

Paq = Roch, trenhan en San. La colla sols vostre senyal espera.

Roch = Brèch no será menester – pero si ho fos restéu alerta.

Ros = Ay pare, que se l'enduhan?

Roch = No tingas por; per defendrel tinch molta gent y resolta; mes ja que 'l goig nos rodeja deixém los medis violents

y salvemlo d' altre pena,
ten confiansa, Rosetona
qu' avuy s' acaban tas penas

=

Escena 14a

Dits Janet lligat entre mitj
del resguard.
Ton, Paquetaires poble.

=

Rock = Que ningú s' moga per rés
y atents tots à la veu meva.
Ton, escolta dos paraulas.

Ton = Digalas y vés depressa
que s' tard y la sen es lluny.
Descansen, au.

(als del resguard)

fen de mena

que ningú s' atansi massa

Rock = (apartantse ab en Ton.)

Vna mala inteligencia

d' en Bartomeu, ha portat

tot l' enredo y la fassecia

del demati, es necesari

compondreu

Ton = Com si m' ho deyas!

vols que un militar com jo

falti aixi á la seva reyna?

(á la partida)

Au, minyons, cap á la seo

Rock = Esperat.

Ton = No puch.

Roch = Esperat

(deturantlo pel bras ab forsa.)

Ton = Es que no puch escoltar
proposicions que m'ofensan

Roch = Mira, deixa ana al Janet
perque ho sinó á la tremenda
te 'l pendrém, Mira, la colla
solo una senyal espéra.—
mes aviny sóch venturós
y no vull res ab violencia—
arreglemho...

(presentantli una bossa)

Ton = Com se diu?

Roch = Trenta set y totas vellas.

Ton = Tens un modo...

(prenent la bossa.)

Ventje al últim
sempre m' haig de dexá vensa
(als de la partida que
fan lo qu'ell diu)
Descansen... au! Deslligueulo,
ja está llibre
(murmullos en la partida.)
Y ara? Sembla
que murmuren? Si ho disposo,
tinch rahons... y rahons certas...
(per la Balsa)
fins alló del tiro... ha estat
una mala inteligencia
(Ensenya la bossa als del
resguard ab resorna y al
veurela saltan d' alegria

y deslligant á n' al Janet, y
sen van per foro ab lo sargento)

=

Escena 15.

Dits menos los dec resguard.

=

Jan = Roch, la llibertat vos dech:
mes á fé que molt m' agrehua
qu' hagin fet cap sacrifici
quant fins la vida m' apena.
Roch = No m' deus sol la llibertat,
al dártela, t' dono ab ella
prenda que té mes valia
ta ditxa y també la meva
(prenent la ma á Roseta
y presentantli.)

La Rosetona t'estima;
digna es de tú, es ignocenta,
y es la filla de qui yo

Jan = Ygnocenta...! filla vostra!
Roseta! digam la pena

(cayent á sos peus.)

Ros = La pena... (interrumpintlo plena d'amor y obrintli'ls brassos, preguntant á Roch.)

Pare, ho voleu?

Roch = Agui. (obrintlos los seus.)

Ros = Pare!

Roch = ¡Fills!

Jan = Roseta!

(ab molt goig.)

Escena 16.

Dits Pere Bartomeu

y arreu Maria.

=

Pere = Ya de tot estó enterada,
sino que diu que no gosa
sortir.

Bos = (corrent à la porta)
Com s' entent? Maria!
(agafantla per la má y
portantla à la escena)
Germaneta, me perdonas?

Ma = que jo t perdoni demanas —
ta bondat me té confosa...
la culpa m' avergonyeix

Bos = No parlém de culpas, totas

la tench de no habé estat franca:
mes avuy digam tot glorias
¿M'estimarás? ¿oy, que si?

Ma = Rosetona, ets massa bona
¿Es possible que tú olvidis...

Ros = Res del passat me recorda
¿Serém germanas?

Ma = Las llágrimas
de mos ulls te'n donan probas.
(abrassadas)

Ros = Beneheit sigas, Deu meu,
que tal alegria'm donas.

Bar = Y jo? com quedo?
(á Pere.)

Pe = Tu?

Bar = Si.

Pe = Aquesta si qu'es mes bona!
tin 7 casas ab la Maria

Bar = De debó mena? No es broma?

Roch = (ab intenció)
No, que la Maria, deu
premiar l'amor que li portas.

Bar = A fe? à fe?

Ma = Si, Bartomeu.
(comprenent)

Bar = Y serás la meva esposa?
quando demá d'aqui tres dias.

Ma = Quand sia arribada l'hora.

Bar = Viva la sal de ma terra!
Avisèu padri à la copla
que vull ballá unas corrandas
Janet, prou la Rosetona

an, cuytin.

Ju = Que vols ballar?

Ros = Jo si 'l pare no s'hi oposa?

Rock = ballém, fills, qu'avuy es dia de goig y de enhorabona

(Cuadro, corranda etc. sardanas .. y coplas —

=

Música

=

Tots = La tristesa y la alegria
sempre van á tomballons
trás d'un goig ne ve una pena
detrás d'una pena un goig.
Voltala
Voltala nena.

repiquémho que ja hi som,
si un rachet bo s' aprofita
ja no son tots mals al mon.

=

Fi.

1006442368